

UTJECAJ PROGRAMA VINSKE OMOTNICE NA RAZVOJ OBITELJSKOG POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA

Mitrović, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in
Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:440869>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in
Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

STUDENT: IVAN MITROVIĆ, MBS: 1072/11

NASLOV ZAVRŠNOG RADA:

**UTJECAJ PROGRAMA VINSKE OMOTNICE NA
RAZVOJ OBITELJSKOG POLJOPRIVREDNOG
GOSPODARSTVA**

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2021. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

POLJOPRIVEDNI ODJEL

PREDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ VINOGRADSTVO – VINARSTVO – VOĆARSTVO

NASLOV ZAVRŠNOG RADA:

**UTJECAJ PROGRAMA VINSKE OMOTNICE NA
RAZVOJ OBITELJSKOG POLJOPRIVREDNOG
GOSPODARSTVA**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA

Organizacija i Upravljanje

MENTOR: dr. sc. Mario Hak

STUDENT: IVAN MITROVIĆ

Matični broj studenta:

Požega, 2021. godine.

Sažetak

Najpopularnija mjera među vinogradskim poljoprivrednim subjektima u zadnje vrijeme je vinska omotnica iz koje se dodjeljuju sredstva u razdoblju od četiri godine. Vinska omotnica sadrži sredstva za financiranje promidžbe, restrukturiranja i investicije u vinarije i marketing vina. Ovim radom će se u teorijskom dijelu sagledati sam proces programa Vinske omotnice, dok će se u praktičnom dijelu rada obrazložiti utjecaj potpora na djelovanje OPG-a kroz istraživanje.

Ključne riječi: vinska omotnica, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, utjecaj programa

Abstract

The most popular measure among vineyard farmers lately is the wine envelope, which is allocated funds over a period of four years. The wine envelope contains funds to finance promotions, restructuring and investments in wineries and wine marketing. This paper will look at the process of the Wine Envelope program in the theoretical part, while the practical part of the paper will explain the impact of support on the operation of family farms through research.

Key words: wine envelope, family farms, program impact

SADRŽAJ

1. UVOD	6
2. POJAM ORGANIZACIJE, OBITELJSKA POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA, MALI OBRTI I PODUZEĆA	2
3. NACIONALNI PROGRAM POMOĆI SEKTORU VINA ZA RAZDOBLJE DO 2023. GODINE.....	5
4. ISTRAŽIVANJE UTJECAJA VINSKE OMOTNICE NA OPG NA PRIMJERU	17
5. ZAKLJUČAK.....	22
LITERATURA	23
POPIS TABLICA	24
POPIS SLIKA.....	24

1. UVOD

Ovim radom će se u teorijskom dijelu sagledati sam proces programa Vinske omotnice, dok će se u praktičnom dijelu rada obrazložiti utjecaj potpora na djelovanje OPG-a kroz istraživanje. Vinska omotnica obuhvaća potporu, odnosno financiranje sektora uzgoja grožđa i proizvodnje vina u razdoblju od 2019. do 2023. godine.

Najintenzivnije mjere koje će se provoditi u ovom razdoblju s obzirom na COVID-19 su (Ministarstvo poljoprivrede, 2020):

- Destilacija vina u kriznim slučajevima kroz koju je moguće odobravanje potpore proizvođaču vina za vino isporučeno na destilaciju odobrenom destilateru. Kvota vina za destilaciju za koju će se dodijeliti potpora je 6.500.000 litara, a ukupni iznos potpore u mjeri iznosi 38,3 milijuna kuna,
- Potpora za krizno skladištenje vina kojom se proizvođača vina stimulira da svoje zalihe vina ne stavlja na tržište određeno vrijeme čime se smanjuje ponuda i održava cijena. Kvota vina za skladištenje za koju će se dodijeliti potpora je 2.770.000 litara, a ukupan iznos potpore u mjeri iznosi 5 milijuna kuna.

Rad će se sastojati od četiri dijela, od toga prvi obuhvaća cilj, predmet i strukturu rada. Drugi dio rada definira obiteljska poljoprivredna gospodarstva, male obrte i poduzeća. Treći dio rada definira Nacionalni program pomoći sektoru vina do 2023. godine, dok četvrti dio rada obuhvaća istraživanje. Peto poglavlje donosi zaključak cijelog rada.

2. ORGANIZACIJA, OBITELJSKA POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA, MALI OBRTI I PODUZEĆA

Svaka organizacija treba biti dinamičan ,otvoren i svrhovit sustav koji ima temeljni zadatak postizanje cilja odnosno transformaciju inputa u outpute, a sve u svrhu zadovoljavanja korisnika. (Lacković, 2003:176).

Proučavanje teorije o organizaciji seže još u predznanstveno doba, pa imamo:.(Dulčić, et al, 1996:3)

- egipatske zapise o gradnji piramida, grobnica i hramova,
- babilonski zapisi među kojima je Hamurabijev zakonik kao svojevrsna kodifikacija babilonskog prava, u kojem se između ostalog govori o planiranju i kontroli radnika,radnom vremenu i nadnicama,
- zapisi hinduskih mislilaca o organizaciji vojne i državne uprave,
- radovi grčkih filozofa Ksenofona o vođenju ljudi i podjeli rada , Platona o uređenju države i Aristotela o upravljanju,

Razvoj tehnike i tehnologije, kao i poduzetništva uopće, iziskuje proučavanje kao i aplikacije, novih suvremenih koncepata odnosno pristupa organizaciji. Bez obzira na veličinu, i mala poduzeća, a posebice ona visokosofisticirana trebaju u svojoj ukupnosti i dijelovima poslovnog procesa, koristiti nova dostignuća a osobito slijedeća: (Agência Nacional de Inovação, 2017:8):

- paralelni inženjering (SE-simultaneous Engineering),
- vitka tvornica (LP-Lean Production),
- fraktalna tvornica,
- inženjering poslovnog procesa (BPR-Business Process Reengineering
- Virtualna organizacija.

Paralelni inženjering se može kvalitativno unaprijediti uvođenjem računala, uvođenjem novih tehnologija, te kooperacijom. Sam organizacijski oblik paralelnog inženjeringa, prema istom izvoru, ima sljedeća obilježja:

- timski rad uz integraciju različitih kvalifikacija, s manjim brojem hijerarhijskih razina, uz vođenje putem suradnje,
- visoki stupanj samostalnosti i suradnje voditelja i izvršitelja,
- permanentno obrazovanje osoblja.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo ili skraćeno OPG je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohotka trajno i samostalno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a zasniva se na upotrebi vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji. Jedna od temeljnih definicija podrazumijeva predviđanje kao ocjenjivanje eksternih, tj. objektivnih uvjeta poslovanja poduzeća u određenom, nastupajućem vremenskom razdoblju, a radi se o ocjenjivanju eksternih odnosa na osnovi postojećih trendova i mogućih izbora. (Buble, 1997:120)

Fizička osoba koja zbog samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede izabere organizacijski oblik obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, a ima ekonomsku veličinu gospodarstva veću od kunske protuvrijednosti izražene u stranoj valuti od 3.000 eura i/ili koja je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit sukladno posebnim propisima, mora se upisati u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Narodne novine, 29/18, 32/19).

Oni proizvođači grožđa, vina i sličnih proizvoda od grožđa i vina koji namjeravaju vlastite proizvode staviti na tržište, su dužni upisati se u Upisnik poljoprivrednog gospodarstva, odnosno evidentirati korištenje poljoprivrednog zemljišta putem AGKOD sustava. ARKOD je evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u digitalnom obliku. ARKOD parcela je neprekinuta površina poljoprivrednog zemljišta koju obrađuje samo jedno poljoprivredno gospodarstvo, klasificirana obzirom na vrstu uporabe zemljišta. Unosom parcele u ARKOD sustav naime proizvođači grožđa su automatski upisani i u Vinogradarski registar, kojeg vodi Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR). Zakon o

trošarinama, odnosno Pravilnikom o trošarinama za male proizvođače vina (osobe koje ne proizvode više od 1.000 hektolitara vina godišnje), propisana obveza upisa u Registar trošarinskih obveznika pri carinarnici nadležnoj prema sjedištu, odnosno prebivalištu obveznika trošarine, s time da je uz prijavu za upis potrebno priložiti i Rješenje o ispunjavanju minimalno tehničko-tehnoloških uvjeta za proizvodnju vina. Jedna od temeljnih definicija podrazumijeva predviđanje kao ocjenjivanje eksternih, tj. objektivnih uvjeta poslovanja poduzeća u određenom, nastupajućem vremenskom razdoblju, a radi se o ocjenjivanju eksternih odnosa na osnovi postojećih trendova i mogućih izbora. (Buble, 1997:120)

Za obrt se može reći da je to trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti na tržištu, koje se mogu obavljati kao proizvodnja, promet ili usluge. U pravilu obrt obavljaju fizičke osobe, a samo iznimno i pravne osobe koje provode naukovanje za vezane obrte. Samostalnost u obavljanju obrta označava samostalno donošenje odluka u okvirima dozvoljenim zakonom i drugim propisima i neovisnost u poslovanju o odlukama dozvoljenim zakonom i drugim propisima i neovisno u poslovanju o odlukama drugih gospodarskih subjekata. Trajnost je vezana za namjeru obrtnika da se djelatnošću u obrtu bavi kontinuirano, a ne samo za jedan poslovni pothvat te na svojstvo trajnosti nemaju utjecaja ni sezonsko obavljanje djelatnosti niti privremene obustave poslovanja (Ministarstvo poljoprivrede, n.d.).

3. NACIONALNI PROGRAM POMOĆI SEKTORU VINA ZA RAZDOBLJE DO 2023. GODINE

Na početku treba reći da je Nacionalni program pomoći sektoru vina za period od 2019. do 2023. godine donesen u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Ministarstvo poljoprivrede u okviru Povjerenstva za izradu Nacionalnog programa raspravilo je i utvrdilo okvire programa za novo petogodišnje razdoblje sa predstavnicima proizvođača i ostalim zainteresiranim dionicima u provedbi Programa. Također treba spomenuti da se Nacionalni program financira sredstvima Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i Državnog proračuna Republike Hrvatske (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Informacije u državama članicama u skladu s člankom 45. stavkom 1. točkom a) Uredbe (EU) br. 1308/2013

Ova mjera ciljano uključuje informativne aktivnosti u sustavu Unije o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla te informativne aktivnosti o odgovornoj konzumaciji vina i rizicima koji su povezani sa štetnom konzumacijom alkohola, umjesto ograničenja koja sama za sebe ne mogu riješiti problem. Obzirom da je umjerena i odgovorna konzumacija vina temeljna sastavnica hrvatskog i europskog eno, gastro i kulturnog nasljeđa te je u skladu sa zdravim životnim stilom, a mnogim osobama koje na odgovoran način piju vino može pružiti zadovoljstvo i može koristiti njihovu zdravlju (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Kada se informacije odnose na odgovornu konzumaciju vina i rizika povezanih sa štetnom konzumacijom alkohola sve informacije koje se odnose na efekte konzumacije vina na zdravlje i ponašanje moraju se zasnivati na općeprihvaćenim znanstvenim podacima i biti usklađene s pristupom nacionalnog tijela odgovornog za javno zdravlje u državi članici u kojoj se provode predmetne operacije. Korisnici se moraju uskladiti s ograničenjima i obvezama predviđenim u državama članicama gdje žele provesti svoje informativne

kampanje, a kao osiguranje za ispunjenje tog uvjeta, ukoliko je prihvatljivo, moraju dostaviti izjavu da će projekt biti proveden sukladno zakonodavstvu dotične države članice (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Cilj vinskog sektora je usmjeriti svoje napore na obrazovanje i informiranje potrošačke populacije o umjerenom i odgovornom ispijanju vina i rizicima povezanim sa štetnom konzumacijom alkohola te EU sustava zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla u pogledu posebne kakvoće, ugleda ili ostalih karakteristika koje vino ima zbog posebnog geografskog okruženja ili podrijetla (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Kvantificirani ciljevi ove mjere su održati u narednih tri godine najmanje deset informativnih predavanja uz sudjelovanje na vinskim događanjima, sajmovima i izložbama od nacionalnog značaja ili od značaja za Europsku uniju (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Podnositelji zahtjeva unutar ove mjere mogu biti: stručne organizacije uključene u sektor vina, organizacije proizvođača vina, udruženja organizacija proizvođača vina, privremena ili stalna udruženja dvaju ili više proizvođača vina, sektorske organizacije ili javna tijela utemeljena zakonom koja predstavljaju proizvođače vina, osim korisnika Državnog proračuna. Javno tijelo, međutim, ne smije biti jedini korisnik promotivne mjere (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Postupak prijave: Natječaj za provedbu mjere Informiranje u državama članicama Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju raspisuje u studenom i ožujku tekuće financijske godine. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju može raspisati dodatne natječaje u ovisnosti o raspoloživim sredstvima. Rokovi i uvjeti za podnošenje Prijava za dodjelu sredstava iz Nacionalnog programa za mjeru Informiranje u državama članicama se određuju Natječajem te se također obrađuju obrasci za njegovu provedbu (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Poslije objave Natječaja Podnositelj podnosi Prijavu zajedno s propisanom dokumentacijom. Prijave pristigle po objavljenom Natječaju se obrađuju po redoslijedu zaprimanja. Prilikom administrativne kontrole Prijava se utvrđuje pravovremenost, potpunost, prihvatljivost Prijave te udovoljavanje propisanim uvjetima i kriterijima za provedbu mjere Informiranje u državama članicama. Uz Prijavni obrazac Podnositelj je obavezan priložiti popunjeni Plan aktivnosti s pratećom dokumentacijom sukladno Natječaju.

Restrukturiranje i konverzija vinograda u skladu s člankom 46. stavkom 3. točkama a), b), c) i d) Uredbe (EU) br. 1308/2013

Potpora za restrukturiranje i konverziju vinograda se može odobriti za aktivnosti unutar jedne ili više slijedećih operacija (Ministarstvo poljoprivrede, 2018):

- Zamjena sorte (uključujući i cijepljenje),
- Premještanje vinograda i
- Poboljšanje vinogradarskih tehnika.

Pojedine operacije se mogu provoditi samostalno ili u kombinacijama ovih triju operacija, koje moraju dovesti do konačnog cilja projekta odnosno do strukturne promjene u vinogradu, a projektne aktivnosti se trebaju obavljati kronološkim logičkim redoslijedom.

Aktivnosti vezane uz zamjenu sorte/a i premještanje vinograda (Ministarstvo poljoprivrede, 2018):

- aktivnosti vezane za restrukturiranje vinograda – krčenje zemljišta, uklanjanje stupova, žica, kolaca, sakupljanje i prijevoz dijelova vinove loze, korijenja i drugih biljnih ostataka,
- aktivnosti vezane za pripremu tla restrukturiranog vinograda – analize tla, čišćenje tla od kamenja, rigolanje, duboko oranje, tanjuranje i ripanje, zamjena vulkanskog tla, usitnjavanje kamenitog sloja tla, planiranje/ravnanje tla za vinograd, dezinfekcija, organska i mineralna gnojidba
- aktivnosti vezane za sadnju ili cijepanje novog (restrukturiranog) vinograda – planiranje sadnje, sadnja sadnica vinove loze (uključuje rad, sadnice, materijale i druge ulazne troškove), cijepljenje i/ili nacjepljivanje, postavljanje i izmjena armature (potporne strukture) novog (restrukturiranog) vinograda, kupnju materijala (oprema za fiksaciju, stupovi, cijepovi vinove loze, čelične žice, željezne žice, kuke, zatezači).

Aktivnosti prihvatljive u okviru poboljšanja vinogradarskih tehnika upravljanja vinogradom (iz promjenu sorte ili uz zadržavanje iste sorte) (Ministarstvo poljoprivrede, 2018):

- aktivnosti vezane uz promjenu nagiba/razine vinograda – promjene nagiba terena, ravnanje tla i transformaciju i uspostavljanje vinograda koja omogućuje direktan pristup traktorom
- aktivnosti vezane uz izgradnju antierozijskih postrojenja (drenaža) u vinogradu – kanali za zadržavanje i protok vode brazdama i/ili kolektori, podzemni odvodi

- aktivnosti vezane za izgradnju terasa i zidova – terasiranje, uspostavljanje, rekonstrukcija ili rušenje terasa, sa ili bez suhozida, izgradnja ili rekonstrukcija zidova, uključujući i potrebne temelje
- aktivnosti povezane s tehničkim instalacijama u novom (restrukturiranom) vinogradu – postavljenje i izmjena armature (potporna struktura) novog (restrukturiranog) vinograda
- aktivnosti vezane za instaliranje ili poboljšanje sustava navodnjavanja,
- aktivnosti vezane za poboljšanje postojećeg vinograda (Ministarstvo poljoprivrede, 2018):
  - promjena gustoće sklopa vinograda – promjena međurednog razmaka i/ili razmaka unutar reda kako bi se izbjegla preopterećenost pojedinih trsova ili povećala iskorištenost proizvodne površine ili omogućio pristup mehanizaciji i slično,
  - promjena postojeće potporne strukture – kako bi se povećala lisna površina, prihvatljiva aktivnost može biti i promjena postojeće potporne strukture, dodavanjem najmanje jedne žice.

Sadnja vinograda na nagnutim terenima i na strminama smanjuje rizik od oštećenja od mraza i potiče rast visoko kvalitetnog grožđa kao rezultat intenzivne sunčeve svjetlosti. Upravo stoga, na nagnutim terenima (nagib 16% - 26%) i strminama (nagib > 26%) daje se veći iznos potpore.

Maksimalni prihvatljivi troškovi po projektu su od 1.000.000 eura.

Maksimalni iznos potpore Europske unije po projektu je 750.000 eura odnosno razina potpore Europske unije iznosi do 75% od prihvatljivih troškova.

Doprinosi u naravi

Potpore isplaćena za projekt koji obuhvaća doprinose u naravi na kraju projekta ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove, isključujući doprinose u naravi, odnosno doprinosi u naravi ne smiju predstavljati više od polovice prihvatljivih troškova, a barem polovica ukupnih prihvatljivih troškova se mora sastojati od cijene plaćene za robu ili usluge i mora biti dokumentirana računima ili drugim dokumentima jednake dokazne snage (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Tablica 1. Opis aktivnosti i iznos potpora po hektaru

	Aktivnosti	Potpore/ha 75 % ukupno prihvatljivih troškova, ali ne više od:
1.	Zamjena (konverzija) sorte i premještanje te promjena gustoće vinograda - bez nagiba - konverzija vinograda na nagibima - konverzija vinograda na strminama	 (max. 24.000 eura po hektaru) (max. 27.000 eura po hektaru) (max. 33.000 eura po hektaru)
2.	Promjena nagiba/razine vinograda (ravnanje tla) - bez nagiba - na nagibima - na strminama	 (max. 9.900 eura po hektaru) (max. 14.100 eura po hektaru) (max. 18.750 eura po hektaru)
3.	Izgradnja antierozijskih postrojenja - bez nagiba - na nagibima - na strminama	 (max. 3.450 eura po hektaru) (max. 5.850 eura po hektaru) (max. 7.800 eura po hektaru)
4.	Izgradnja terasa i zidova - bez nagiba - na nagibima - na strminama	 (max. 15.000 eura po hektaru) (max. 27.000 eura po hektaru) (max. 36.000 eura po hektaru)
5.	Postavljanje potporne strukture u premještenom i promjena iste u restrukturiranom vinogradu - bez nagiba - na nagibima - na strminama	 (max. 7.500 eura po hektaru) (max. 10.800 eura po hektaru) (max. 14.100 eura po hektaru)
6.	Navodnjavanje - bez nagiba - na nagibima - na strminama	 (max. 4.050 eura po hektaru) (max. 5.550 eura po hektaru) (max. 7.200 eura po hektaru)
<p>Napomena: „bez nagiba“ se smatra teren na nagibu manjem od 16% „na nagibima“ se smatra teren na nagibu od 16 do 26%</p>		

„na strminama“ se smatra teren nagiba većem od 26%

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede (2018). Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine., <https://www.apprrr.hr/wp-content/uploads/2019/01/Nacionalni-program-pomo%C4%87i-sektoru-vina-za-radoblje-od-2019.-do-2023.pdf> (3.01.2020.)

Sadnjom vinograda na nagnutim prostorima i na strmima se smanjuje rizik od oštećenja od mraza i povećava se insolacija površine, čime se utječe na kakvoću grožđa. Upravo stoga, na nagnutim prostorima (nagib 16%-26%) i strminama (nagib > 26%) daje se veći iznos potpore.

Naknada za gubitak dohotka u financijskom obliku:

Naknada proizvođačima za gubitak dohotka u financijskom obliku se odobrava u visini od 100% relevantnih gubitaka, a moguća je u svim slučajevima restruiranja vinograda, osim kod premještanja vinograda (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Naknada za gubitak dohotka se odobrava Korisnicima koji su u Vinogradarski registar redovito prijavljivali berbu grožđa u posljednje tri godine prije donošenja Odluke o odobrenju projekta. Naknada za gubitak dohotka ne odobara se za vinograde do deset godina starosti (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Pravilnikom o provedbi mjere će biti utvrđena detaljnija pravila o naknadi za gubitak dohotka.

Naknada proizvođačima za gubitak dohotka u obliku koegzistancije starih i novih nasada:

U slučajevima premještanja vinograda se dozvoljava istovremeno postojanje starih i novih nasada na nadulje razdoblje koje ne prelazi tri godine (Ministarstvo poljoprivrede, 2018).

Destilacija vina u kriznim slučajevima

Mjera Destilacija vina u kriznim slučajevima se provodi u skladu sa Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/592, ovim Nacionalnim programom za program pomoći sektoru vina u razdoblju od 2019. do 2023. godine i Javnim pozivom koji u provedbi mjere objavljuje Agencija za plaćanja (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

S obzirom na velike poremećaje na tržištu uzrokovane pandemijom Covid-19, uslijed zatvaranja segmenta tržišta ugostiteljstva i turizma, potrošnja vina u Republici Hrvatskoj u znatnom je padu te se procjenjuje pad prodaje za čak 70% u odnosu na prethodne godine u

uvjetima normalne ugostiteljske i turističke potrošnje. Potrošnja u domaćinstvima, kao i činjenica da su ograničena i veća okupljanja (svadbe, razne zabave, koncerti i slično), ne mogu nadoknaditi ozbiljan pad potrošnje vina koji nastaje padom ugostiteljske i turističke potrošnje (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Upravo se u takvim okolnostima javlja problem nedostatka prijemnih i skladišnih kapaciteta kod proizvođača vina za prijem ovogodišnje berbe grožđa i proizvodnje vina. Iz tog razloga je obvezno provesti destiliranje određenih količina vina. Upravo se u tu svrhu daje potpora proizvođačima vina za provođenje destilacije vlastitih neprodanih zaliha vina. Procesom destilacije vina kao završni proizvod u tom postupku se dobiva destilirani alkohol jakosti najmanje 70% vol. Destilirani alkohol koji je rezultat procesa destilacije vina se može upotrebljavati isključivo u industrijske svrhe, za proizvodnju dezinfekcijskih sredstava i farmaceutiku ili u energetske svrhe kao gorivo, odnosno ne može se upotrebljavati u bilo koje prehrambene svrhe izravno ili indirektno (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

S ciljem ujednačavanja uvjeta svim proizvođačima da po jednakim uvjetima s obzirom na lokaciju destilatora mogu osloboditi svoje zalihe vina i isto ponuditi na destilaciju osigurava se potpora za pokriće transportnih troškova.

Kako bi se osiguralo sudjelovanje i interes destilatora za ovu mjeru obvezno je osigurati određenu potporu za naknadu troškova destilacije koju imaju pravo ostvariti destilatori koji sudjeluju u mjeri (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

S obzirom na izrazito razliku strukturu hrvatskih proizvođača vina te različite cjenovne i kvalitetne kategorije vina, očekivano je da će mjera Destilacija vina u kriznim slučajevima biti prihvatljiva skupini proizvođača koji imaju veće količine zaliha vina, a mjera Potpora za krizno skladištenje vina prihvatljiva skupini proizvođača s manjim količinama zaliha vina. Iz tog razloga se s ciljem što ravnomjernije raspodjele sredstava među proizvođačima vina, u interventnim mjerama, proizvođači mogu javiti samo na Poziv za jednu od mjera, odnosno sudjelovanje u mjeri Destilacija vina u kriznim slučajevima isključuje mogućnost sudjelovanja u mjeri Potpora za krizno skladištenje vina (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Sukladno cilju ove mjere se utvrđuje ukupna količinska kvota vina za destilaciju od 6.500.000 litara za koju će se osigurati potpora proizvođaču za isporučeno vino na destilaciju i troškove transporta vina do odobrenog destilatera te potpora za provedeno destiliranje destilateru. Utvrđena kvota se može povećati ili smanjiti ovisno o iskazanom interesu u Pozivu za dodjelu kvota u mjeri Destilacija vina u kriznim situacijama i Potpora za krizno skladištenje vina, a

ovisno o neiskorištenim financijskim sredstvima koja proizlaze iz određene neiskorištene kvote (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Ovom mjerom se osigurava ukupni iznos potpore za mjeru Destilacija vina u kriznim slučajevima u iznosu od 38.396.492,00 kuna (5.062.295 eura). Pri tome 3.890.794 eura (29.510.892,00 kuna) osigurava se preraspodjelom sredstava Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine, a unutar godišnjih financijskih sredstava za 2019/2020. godinu, iznos od 8.885.600 kuna (1.171.501 euro), kao udio 23,14% osigurava se iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. godinu kao dio državne pomoći (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Potpore za destilaciju vina ostvaruje proizvođač vina koji je vino prodao i isporučio odobrenom destilateru na destilaciju. Iznos potpore za vino isporučeno na destilaciju utvrđuje se u skladu s tablicom 2. pri čemu se utvrđeni iznos potpore po litri vina proporcionalno smanjuje ili povećava ovisno o volumenu postotku alkohola u vinu predanom na destilaciju (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Tablica 2. Iznos potpore u vezi sa sadržajem vol % alkohola u litri vina

Vol % alkohola u litri vina	Iznos potpore (kn/litri vina)	Iznos potpore (euro/litri vina)
od 8,51 do 9,50	4,09	0,54
od 9,51 do 10,50	4,54	0,60
od 10,51 do 11,50	5,00	0,66
od 11,51 do 12,50	5,45	0,72
od 12,51 do 13,50	5,91	0,78
više od 13,51	6,36	0,84

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede (2020). Izmjena i dopuna Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za 2019 do 2023., Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/poljoprivreda/vinogradarstvo/nac_program_pomoci_2_014_2015/Izmjena_i_dopuna_Nacionalnog_programa_pomoci_sektoru_vina_za2019do2023.pdf (4.01.2020.)

Ukupni iznos potpore proizvođačima vina za vino predano na destilaciju iznosi 34.095.684,00 kuna. U slučaju da je poslije provedenog Poziva iznos tražene potpore za vino predano na destilaciju veći od raspoloživih ukupnih sredstva predviđenih za ovu potporu, potpora po pojedinom korisniku se proporcionalno smanjuje (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Iznos potpore za pokriće transportnih troškova se utvrđuje, ovisno o udaljenosti s koje se doprema vino do odobrenog destilatera, u skladu s tablicom 3.

Tablica 3. Potpora za troškove transporta vina do odobrenog destilatera

Udaljenost između sjedišta proizvodnje proizvođača vina i mjesta isporuke na destilaciju	Troškovi transporta (kn/litri vina)	Troškovi transporta (euro/litri vina)
25 km ili manje	0,10	0,013
više od 25 km, ali manje od 100 km ili točno 100 km	0,13	0,017
više od 100 km, ali manje od 200 km ili točno 200 km	0,16	0,021
više od 200 km, ali manje od 300 km ili točno 300 km	0,19	0,025
više od 300 km, ali manje od 400 km ili točno 400 km**	0,23	0,030

** bez obzira na stvarnu udaljenost transporta kao najveći iznos nadoknade obračunava se transportni trošak za 400 km

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede (2020). Izmjena i dopuna Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za 2019 do 2023., Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/poljoprivreda/vinogradarstvo/nac_program_pomoci_2014_2015/Izmjena_i_dopuna_Nacionalnog_programa_pomoci_sektoru_vina_za2019do2023.pdf (4.01.2020.)

Ukupni iznos potpore za pokriće transportnih troškova u dopremi vina na destilaciju iznosi 1.042.620,00 kuna. U slučaju da je poslije provedenog Poziva iznos tražene potpore za pokriće transportnih troškova veći od raspoloživih ukupnih sredstava predviđenih za ovu potporu, potpora po pojedinom korisniku se proporcionalno smanjuje.

Ukupni iznos potpore destilaterima za provedenu destilaciju vina se utvrđuje u iznosu od 3.258.188,00 kuna. Jedinični iznos potpore za destilaciju vina, koji ima pravo ostvariti odobreni destilater, utvrđuje se u iznosu od 0,50 kuna/litri vina.

Odobreni destilater ostvaruje pravo na potporu za destilaciju uz ispunjavanje sljedećih uvjeta (Ministarstvo poljoprivrede, 2020):

- da je kupio ponuđeno vino za destilaciju od proizvođača vina, kojem je na Pozivu odobrena kvota vina za destilaciju
- da je proveo destilaciju vina i proizveo alkohol jakosti najmanje 70% vol. I

- proizvedeni destilat će biti korišten i/ili stavljen na tržište isključivo s namjenom koja je izvan prehrambenog lanca kao što su energetske, farmaceutske i druge industrijske svrhe.

Unutar ove mjere podnositelji zahtjeva mogu biti pravne i fizičke osobe proizvođači vinskih proizvoda, proizvođačke organizacije, udruženja dviju i više proizvođačkih organizacija, međusektorske organizacije te destilateri.

Potpora za krizno skladištenje vina

Mjera Potpora za krizno skladištenje vina se provodi u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/592, Nacionalnim programom za pomoć sektoru vina u razdoblju od 2019. do 2023. godine i Pozivom koji u provedbi mjere objavljuje Agencija za plaćanja.

Potpora se može odobriti proizvođačima vina za isključivanje vina od stavljanja na tržište i njegove prodaje te njegovo prinudno skladištenje na razdoblje od 90 dana. Skladištenje se provodi u prostorima proizvođača vina ili prostorima u kojima proizvođač vina ima zakupljen prostor za skladištenje. Na skladištenje proizvođač može ponuditi vino koje je u pogledu enoloških zahtjeva pripremljeno za tržište. Ne može se nedovršena proizvodnja vina ponuditi na skladištenje (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Vino za koje je odobrena potpora za mjeru Potpora za krizno skladištenje vina se ne smije izuzimati, prenositi ili premještati, osim u dijelu nužnih enoloških procesa.

S obzirom na izrazito raznoliku strukturu hrvatskih proizvođača vina, te različite kvalitativne i cjenovne skupine vina, očekivano je da će mjera Destilacija vina u kriznim slučajevima biti prihvatljivija skupini proizvođača koji imaju veće količine zaliha vina, a mjera Potpora za krizno skladištenje vina prihvatljiva skupini proizvođača s manjim količinama zaliha vina (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

U okolnostima zatvaranja segmenta tržišta turizma i ugostiteljstva javlja se problem ograničene potražnje te je obvezno određenim mjerama smanjiti raspoloživu ponudu vina na tržištu u cilju osiguranja stabilnosti tržišta i cijena te sprječavanja urušavanja tržišta od povećane ponude. Proizvođači vina ujedno zbog takvih uvjeta imaju i povećane troškove vezane uz zadržavanje, čuvanje i skladištenje vina koji predstavljaju dodatni financijski teret koji u normalnim okolnostima redovne prodaje ne bi postojali (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Iz tog razloga cilj mjere kriznog skladištenja je potaknuti proizvođače vina da određene količine vina zadrže u skladištu i ne stavljaju ga na tržište čime se uravnotežuje ponuda i potražnja u ovim okolnostima, a ujedno se djelom pokrivaju novostvoreni troškovi vezani uz takvo skladištenje vina koji u redovnim uvjetima ne bi postojali.

Utvrđuje se ukupna količinska kvota vina za koju je moguće odobriti potporu za mjeru Potpora za krizno skladištenje vina u količini od 2.777.000 litara vina za koju će se osigurati potpora proizvođačima vina za skladištenje vina za razdoblje do 90 dana (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Može se utvrđena kvota povećati ili smanjiti ovisno o iskazanom interesu u Pozivu za dodjelom kvota u mjeri Destilacija vina u kriznim slučajevima i Potpora za krizno skladištenje vina, a ovisno o neiskorištenim financijskim sredstvima koje proizlaze iz određene neiskorištene kvote.

S obzirom da je obvezno osigurati i racionalnost i okvire u kojima je moguća provedba mjere obvezno je utvrditi i minimalnu količinu vina koja se može ponuditi na krizno skladištenje. Minimalna količina vina koju određeni proizvođač vina može ponuditi na skladištenje je 3.000 litara. S obzirom da je obvezno osigurati pravo što većem broju proizvođača vina, koji mogu ispuniti uvjet minimalne količine vina, pravo na potporu za mjeru Potpora za krizno skladištenje vina i jednak pristup ovoj mjeri, mora se utvrditi i maksimalna kvota vina koju proizvođač može ponuditi na krizno skladištenje, a kako se ne bi prekoračila ukupna kvota i osigurao se pristup što većem broju proizvođača. S obzirom da se praćenje stanja zaliha provodi u Vinogradarskom registru za ovu mjeru se upotrebljavaju podaci o stanju zaliha vina koje su u Vinogradarski registar prijavili proizvođači sa stanjem na dan 31. srpnja 2019. godine. Krećući od toga proizvođačima vina koji su obavili prijavu stanja zaliha vina na dan 31. srpanj 2019. godine na temelju tako utvrđenog stanja zaliha vina se priznaje pravo da najviše 30% količina tih zaliha mogu ponuditi na mjeru Potpora za krizno skladištenje vina. Iznimno, u slučaju kada je proizvođač započeo djelatnosti proizvodnje vina u razdoblju poslije 31. srpnja 2019. godine te ne postoji podatak o zalihama vina na dan 31. srpnja 2019. godine, proizvođaču će se priznati aktualno stanje zaliha vina koje dostavi u Prijavi (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Mjerom potpora za krizno skladištenje vina osigurava se ukupni iznos pomoći u iznosu od 5.012.597,00 kuna. Pri tome se 3.852.597,00 kuna osigurava preraspodjelom sredstava Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine, a unutar

godišnjih financijskih sredstava za 2019/2020. godinu. Iznos od 1.160.000,00 kuna se osigurava iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. godinu kao udio 23,14% državne pomoći u ukupnom iznosu pomoći. Iznos potpore za vino stavljeno na krizno skladištenje iznosi 0,02 kuna/litri/danu, odnosno 0,60 kuna/litri/30 dana skladištenja, odnosno 1,8 kuna/litri/90 dana skladištenja (Ministarstvo poljoprivrede, 2020).

Bitno je također spomenuti da, osim navedenih novih mjera, Izmjenama i dopunama Nacionalnog programa je omogućeno povećanje intenziteta za projekte koji će se u natječajima odobriti u razdoblju trajanja pandemije COVID-19, odnosno poslije stupanja na snagu uredbe, a najkasnije do 15. listopada 2020. godine u mjeri (Ministarstvo poljoprivrede, 2020):

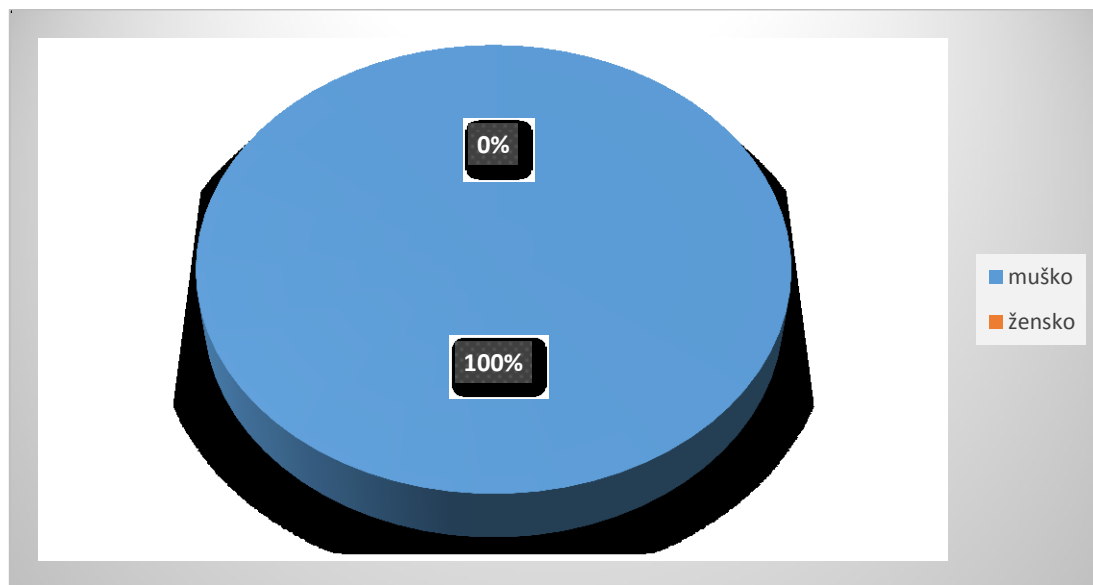
- ulaganja u vinarije i marketing vina s 50% na 60%
- restrukturiranje i konverzija vinograda sa 70% na 80%.

4. ISTRAŽIVANJE UTJECAJA VINSKE OMOTNICE NA OPG NA PRIMJERU

Cilj ovog istraživanja bio je istražiti utjecaj vinske omotnice na obiteljska poljoprivredna gospodarstva. S obzirom na nemogućnosti kretanja zbog pandemije Covid istraživanje je provedeno na 5 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i to: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Marinclin Ivan, Vinogradarstvo i vinarstvo Jakobović, Krauthaker d.o.o., Vinagrija Sontacchi te Vinogradarstvo Pavić. Također je na električnu poštu bilo poslano nekoliko anketa koje su bile sastavljene u Google aplikaciji za ankete, ipak nitko od tih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i obrta nije odgovorio na anketu.

Prvo pitanje koje je postavljeno ispitanicima je kojeg su spola, te je svih pet ispitanika odgovorilo da je muškog spola.

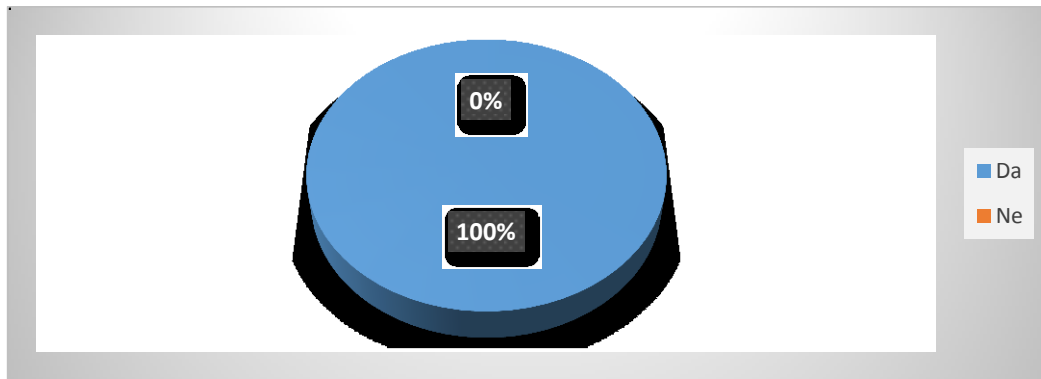
Slika 1. Spol

Izvor: izrada autora

Drugo pitanje koje je bilo postavljeno u anketi je da li ste upoznati s pojmom vinske omotnice i Nacionalnim programom pomoći vinogradarima i vinarima, na koje su također svi ispitanici odgovorili potvrdno.

Slika 2. Upoznatost s vinskom omotnicom

Izvor: izrada autora

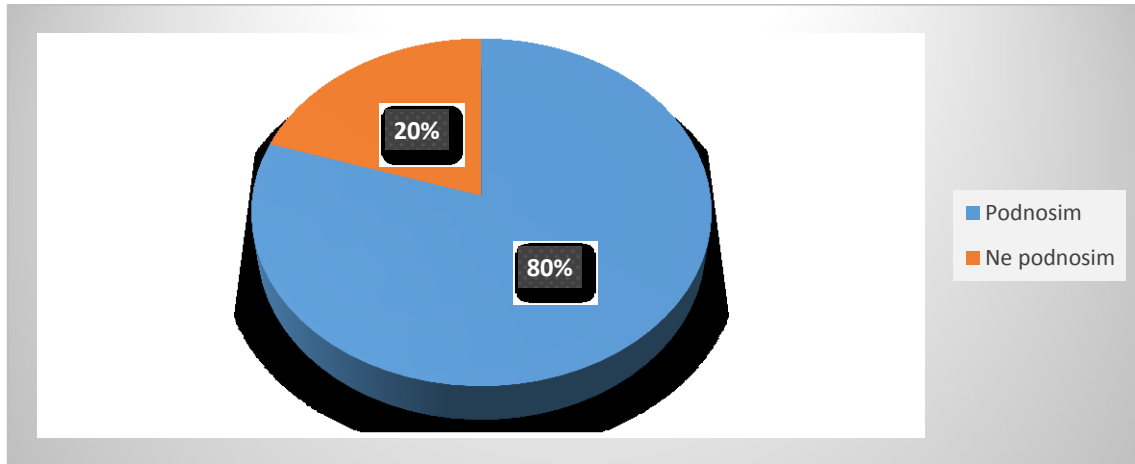
Ispitanici su na pitanje „Da li nam možete reći što je po Vašem mišljenju vinska omotnica i za čega služi“ morali u kratkom odgovoru napisati što je to, a odgovori koje su se dobili su:

- Vinska omotnica pomaže vinogradarima i vinarima kako bi unaprijedili proizvodnju i kvalitetu vina i vinograda.
- To je pomoć vinogradarstvu i vinarstvu (strojevi, oprema) te u marketinškom smislu.
- Vinska omotnica je novčana pomoć vinarijama (vinarima) da si nabave opremu, rekonstruiraju vinograde ili pojačaju marketing. Ovaka su odgovorili dva ispitanika.
- Unapređenje i razvoj vinogradarstva, vinarstva u Republici Hrvatskoj, te širenje prodaje i izvoza.

Potom se ispitanicima postavilo pitanje da li podnose zahtjev za vinsku omotnicu, na čega su 4 ispitanika, odnosno 80% odgovorili pozitivno, dok je samo 1 ispitanik, odnosno 20% odgovorilo negativno (da ne podnosi zahtjev za vinsku omotnicu).

Slika 3. Podnošenje zahtjeva za vinsku otmotnicu

Izvor: izrada autora

Ispitanicima se zatim trebali odgovoriti na pitanje za koju svrhu su oni koristili vinsku otmotnicu, odgovori koji su se dobili su sljedeći:

- Rekonstruiranje podruma i povećanje kapaciteta
- Nabavka opreme za preradu i proizvodnju vina
- Nabava podrumske opreme
- Konverzija i restrukturiranje vinograda.

Iz tog se može doznati da se najviše finansijskih sredstava iz vinske otmotnice upotrebljava za nabavku potrebne opreme za preradu i proizvodnju vina, kao i podrumske opreme, te restrukturiranje.

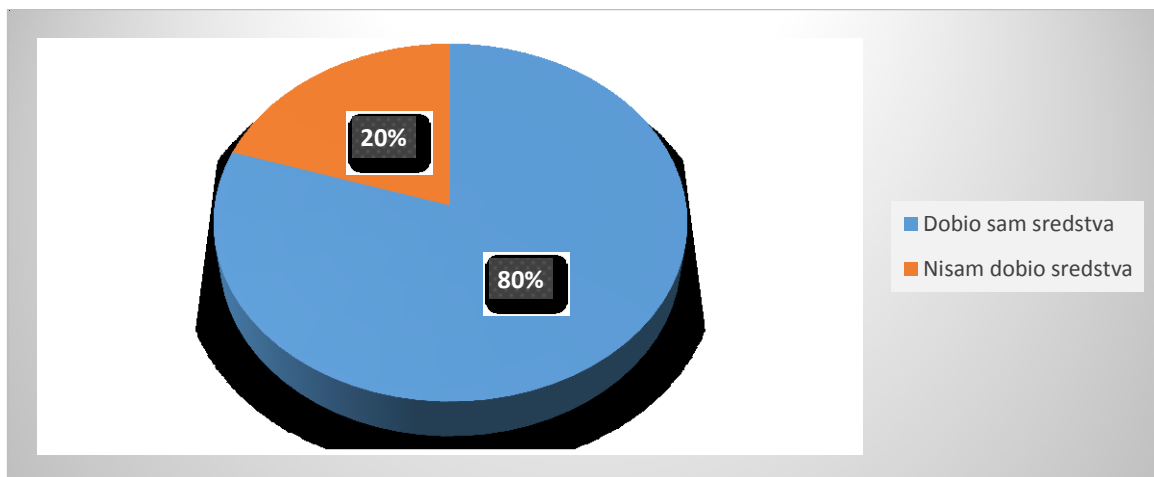
Ispitanicima je zatim postavljeno pitanje „Ako ste na prethodna pitanja odgovorili potvrdno (odnosno ako predajete zahtjev za vinsku otmotnicu), opišite da li će operacija za koje je podnesena Prijava imati pozitivne učinke u smislu uštede energije, globalne energetske učinkovitosti i ekološki održivih postupaka“, na koje su ispitanici odgovorili:

- Imat će pozitivne učinke. Podrum je dobro izoliran sa svih strana kako bi se minimalizirao nepotrebn gubitak topline.

- Da imati će pozitivne efekte, jer nabavkom suvremenije opreme za preradu i proizvodnju vina ujedno se štede energija, te se ne proizvode negativni učinci na globalne ekološke održive postupke.
- Nabava podrumske opreme će imati pozitivne učinke jer će se nabaviti od materijala koji su ekološki održivi (od inox-a).

Ispitanicima je zatim postavljeno pitanje da li su do sada dobili poticaj iz vinske omotnice, na čega je 4 ispitanika odgovorilo pozitivno, dok je samo 1 ispitanik odgovorio negativno. Smatramo da je ovaj jedan ispitanik koji nije dobio sredstva iz vinske omotnice ispitanik koji nije ni predao zahtjev za vinsku omotnicu, te vjerojatno iz tog razloga nije niti dobio sredstva.

Slika 4. Dobivena sredstva iz vinske omotnice

Izvor: izrada autora

Na pitanje da li su dovoljno razrađene mjere pomoći za sektor vina i zašto tako mislite, ispitanici su odgovorili:

- Nisu dovoljno razrađene mjere pomoći za sektor vina, postoji previše dokumentacije i mislim da sve predugo traje
- Mjere su dovoljno razrađene jer pokrivaju sve sektore, od vinograda, prema podrumu pa sve do marketinških aktivnosti
- Smatram da su dovoljno razrađene.

Na posljednje pitanje u ovom istraživanju ispitanici su trebali odgovoriti da li bi se trebalo, po njihovom mišljenju, više raditi na poboljšanju utjecaja programa vinske omotnice na OPG na koje su svi ispitanici odgovorili potvrdno, znači da bi se trebalo više raditi na poboljšanju utjecaja na programe vinske omotnice.

Slika 5. Da li bi se trebalo raditi na poboljšanju utjecaja programa vinske omotnice na OPG

Izvor: izrada autora

5. ZAKLJUČAK

Iz ovog rada se može zaključiti da je vinska omotnica zapravo popularan naziv za program pomoći sektoru vina, u periodu od 2019. do 2023. godine. Ministarstvo poljoprivrede pripremlilo je Izmjene i dopune Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine nakon što je s predstavnicima proizvođača iz sektora vina raspravilo mogućnosti koje je Europska Komisija ponudila državama članicama donošenjem niza uredbi kojima se mijenjaju ili dopunjuju postojeće mogućnosti programiranja mjera u okviru Nacionalnih programa potpore sektoru vina s ciljem pružanja pomoći vinarima za saniranje šteta nastalih uslijed poremećaja tržišta vina kao posljedice pojave pandemije bolesti COVID – 19. Dvije intenzivne mjere koje će se provoditi su destilacija vina u kriznim slučajevima i potpora za krizno skladištenje vina.

Iz provedenog istraživanja se može doznati da su svi proizvođači vina koji su sudjelovali u anketnom upitniku upoznati s vinskom omotnicom, te su i sami (osim jednog) podnijeli zahtjev za potporu iz vinske omotnice. Nadalje se moglo saznati da su financijska sredstva iz vinske omotnice koristili za restrukturiranje vinograda te za nabavku potrebne opreme za proizvodnju i skladištenje vina. Iz anketnog upitnika se moglo doznati da nisu dovoljno razrađene mjere pomoći za sektor vina, da postoji previše dokumentacije u kojoj se vinograda i vinarima puno ne snalaze te nemaju puno vremena za proučavanje iste te sam proces prijave i dobivanja potpore predugo traje. Na samom kraju se moglo doznati da bi se trebao poboljšati utjecaj programa vinske omotnice na obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Mišljenja smo da je Nacionalni program pomoći sektoru vina dobro osmišljen, ipak treba malo smanjiti dokumentaciju te reći najznačajnije stvari kao i pomoći vinogradarima i vinarima oko Prijava te smanjiti opseg dokumentacije i skratiti vrijeme čekanja na dobivanje poticaja posebice u ovakvoj gospodarskoj krizi koja je zahvatila sve sektore proizvodnje, a posebice vinogradare i vinare.

LITERATURA

1. Buble, M., i dr. Strategijski management, Ekonomski fakultet Split, 1997.
2. Dulčić, Ž., Pavić, I., Rovanić, M., Veža, I.: Proizvodni menadžment, Ekonomski fakultet, Fakultet elektrotehnike strojarstva i brodogradnje, Split, 1996.
3. Lacković, Z.: Menadžment malog poduzeća, Građevinski fakultet Osijek, 2003.
4. Ministarstvo poljoprivrede (2018). Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine., <https://www.aprrr.hr/wp-content/uploads/2019/01/Nacionalni-program-pomo%C4%87i-sektoru-vina-za-razdoblje-od-2019.-do-2023.pdf> (3.01.2020.)
5. Ministarstvo poljoprivrede (2020). Izmjena i dopuna Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za 2019 do 2023., Dostupno na: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/poljoprivreda/vinogradarstvo/nac_program_pomoci_2014_2015//Izmjena_i_dopuna_Nacionalnog_programa_pomoci_sektoru_vina_za2019do2023.pdf (4.01.2020.)
6. Ministarstvo poljoprivrede (2020). Izmjene i dopune Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine, <https://poljoprivreda.gov.hr/vijesti/izmjene-i-dopune-nacionalnog-programa-pomoci-sektoru-vina-za-razdoblje-od-2019-do-2023-godine/4060> (4.01.2020.).
7. Ministarstvo poljoprivrede (n.d.). <https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute teme/poljoprivreda-173/poljoprivredna-politika/obiteljska-poljoprivredna-gospodarstva/pitanja-i-odgovori/1322> (4.01.2020.).
8. Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, Narodne novine, 29/18, 32/19.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Opis aktivnosti i iznos potpora po hektaru.....	8
Tablica 2. Iznos potpore u vezi sa sadržajem vol % alkohola u litri vina.....	12
Tablica 3. Potpora za troškove transporta vina do odobrenog destilatera.....	13

POPIS SLIKA

Slika 1. Spol.....	17
Slika 2. Upoznatost s vinskom omotnicom.....	18
Slika 3. Podnošenje zahtjeva za vinsku omotnicu.....	19
Slika 4. Dobivena sredstva iz vinske omotnice.....	20
Slika 5. Da li bi se trebalo raditi na poboljšanju utjecaja programa vinske omotnice na OPG 21	